

UYGULAMALI BİLİMLER YÜKSEKOKULU MUHASEBE BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE MESLEĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: EGE BÖLGESİ ÖRNEĞİ*

Yrd. Doç. Dr. Mehtap KARAKOÇ**

Muhasebe Bilim
Dünyası Dergisi
Mart 2017; 19 (1); 292-318

ÖZ

292

Bu çalışmanın amacı; Ege Bölgesi'nde eğitim veren Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü, Dumlupınar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü ve Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bilgi Sistemleri bölümlerinde öğrenim gören 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin muhasebe eğitimi, muhasebe mesleği ve kendi kariyer planları üzerine düşüncelerini belirlemektir. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun ek puan alarak ticaret meslek liselerinden geldiği, okudukları bölümden memnun oldukları ve mezuniyet sonrası büyük oranda eğitimlerine aynı alanda devam etmek istedikleri belirlenmiştir. Ayrıca erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla almış oldukları eğitimin mesleki kariyerleri açısından daha önemli olduğunu belirttikleri tespit edilmiş olup, mezun olduktan sonra stajını tamamlayıp mali müşavir olmak isteyen kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Mesleki Eğitim, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

JEL Sınıflandırması: M41

THE VIEWS OF STUDENTS OF ACCOUNTING DEPARTMENT IN SCHOOL OF APPLIED SCIENCE ABOUT ACCOUNTING JOB: THE CASE OF AEGEAN REGION

ABSTRACT

The aim of the present study is to determine the thoughts of the 3rd and 4th grade students at the accounting departments of Applied Sciences Academies in the Aegean Region

* Makale gönderim tarihi: 03.01.2017; kabul tarihi: 17.03.2017

** Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bilgi Sistemleri Bölümü,
erdemmehtap@hotmail.com

on accounting education, accounting proficiency and their own career plans. 351 students from Afyon Kocatepe University Bolvadin Applied Sciences Academy Accounting Department, Dumlupınar University Applied Sciences Accounting Department and Uşak University Applied Sciences Academy Accounting Information were involved in the study. Questionnaire technique was used in the study and the questions were requested to be answered according to quintet Likert Scale. The gathered data was analysed with the help of SPSS 15.0 packet programme. At the end of the study, it was found out that most of the students came from trade vocational high schools, they are satisfied with their present department and they want to go on their education at the same field after they graduate. Besides, it was detected that male students state that the education they have been taking is important for their professional career more often than female students. It came in view that female students who want to be financial consultant after graduation and apprenticeship training are more than male students.

Keywords: Accounting Education, Vocational Training, School of Applied Science

JEL Classification: M41

1. GİRİŞ

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Sistemi, dünyada ilk olarak 1971 yılında Almanya'da uygulanmaya başlamıştır (https://www.konya.edu.tr/uygulamalibilimler_yuksekokulu/haber/58/ubyo-konsorsiyumu-bilgilendirme-toplantisi-yapildi).

Türkiye'de ise ilk Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu (UBYO) Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde 4 Aralık 1995 yılında açılmıştır. Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları, verilen 4 yıllık eğitim sonrasında mezunlarına lisans derecesi vermektedir. 2016 yılı itibarıyla Türkiye'de 12'si vakıf üniversiteleri ve 41'i devlet üniversiteleri bünyesinde olmak üzere toplam 53 adet Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu eğitim vermektedir (<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları, değişen ekonomik koşulların etkisiyle sektörün ihtiyacını karşılamak amacıyla daha spesifik alanlara öğrenci yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Yabancı dil eğitimine verdiği önem ve zorunlu staj dersleriyle, piyasaya uyum sağlayan, donanımlı, dinamik, girişimci insan gücü açığını kapatmayı hedeflemektedir.

Türkiye’de muhasebe eğitimi lisans düzeyinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ve İşletme Fakültelerinde verilmekte iken, önlisans düzeyinde Meslek Yüksekokullarında verilmektedir. Lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitimi pratikten uzak, teorik şekilde yapılmaktadır. Ancak son yıllarda muhasebe ve denetim alanında yaşanan olumsuz gelişmeler, muhasebenin kayıt tutan çalışanlardan çok, daha donanımlı, iyi eğitim almış, sektörü tanıyan ve sektöre kolaylıkla uyum sağlayabilen işgücü ihtiyacını gün yüzüne çıkarmıştır. Bu ihtiyaçla, Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarında kurulan Muhasebe bölümleri, mezun öğrencilerinin hem uygulama hem de teorik açıdan gerekli eğitimi almış, en az bir yabancı dilde kendini ifade edebilen ve iş yaşamının ihtiyacını karşılayabilecek bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Kurnaz ve Gümüş 2010, 157).

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları düzeyinde muhasebe eğitimi veren devlet ve vakıf üniversiteleri ve bölümler Tablo 1’de yer almaktadır. Ayrıca Kadir Has Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi adı altında “Muhasebe ve Finans Yönetimi” de muhasebe eğitimi vermektedir.

Tablo 1. Türkiye’de Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümleri

Üniversite	UBYO	Bölüm Adı
Afyon Kocatepe Üniversitesi (D)	Bolvadin UBYO	Muhasebe
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi (D)	UBYO	Muhasebe ve Denetim
Dumlupınar Üniversitesi (D)	UBYO	Muhasebe
Erciyes Üniversitesi (D)	İzzet Bayraktar UBYO	Muhasebe ve Finans Yönetimi
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni. (D)	Göksun UBYO	Muhasebe ve Bilgi Sistemleri
Necmettin Erbakan Üniversitesi (D)	UBYO	Muhasebe ve Finansal Yönetim
Süleyman Demirel Üniversitesi (D)	Yalvaç Büyükkutlu UBYO	Muhasebe ve Finansal Yönetim
Uşak Üniversitesi (D)	UBYO	Muhasebe Bilgi Sistemleri

Trakya Üniversitesi (D)	Uzunköprü UBYO	Muhasebe
İstanbul Arel Üniversit2esi (V)	UBYO	Muhasebe Bilgi Sistemleri
Okan Üniversitesi (V)	UBYO	Muhasebe ve Denetim

Türkiye’de Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları düzeyinde muhasebe eğitimi veren bölümlerin adlarında çeşitlilik olduğu görülmektedir. Bu durum kavramsal bir kargaşa yaratırken, Erasmus ikili anlaşmaları ve Bologna sürecinde de zorluklar yaşanmasına neden olmaktadır. Bu kavramsal kargaşanın önüne geçebilmek ve Bologna sürecinde yurtiçi ve yurtdışında eğitim veren aynı bölümlerle akreditasyonunun sağlanması açısından UBYO Muhasebe bölümlerinin tek bir isimle anılması gerekmektedir.

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları muhasebe bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler, muhasebe alanında ve alan dışında birçok dersten başarılı olmak zorundadırlar. Tablo 2’de araştırmamıza konu olan Ege Bölgesi’nde eğitim veren Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu muhasebe bölümlerinde verilen dersler, derslerin zorunlu/seçmeli olma durumları, AKTS’leri ve derslerin verildikleri yarıyılları yer almaktadır. Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin UBYO Muhasebe bölümü 7. Yarıyılıda işbaşında eğitim programını uygulamaktadırlar. Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu muhasebe bölümü öğrencileri mezun olduklarında hem teorik hem pratik bakımdan iyi eğitilmiş ve gerekli donanıma sahip oldukları için sektöre uyum sorunu yaşamadan iş yaşamına dahil olmaktadır.

Tablo 2. Ege Bölgesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Dersleri Dağılımı

Dersler	Afyon Kocatepe Üniversitesi				Dumlupınar Üniversitesi				Uşak Üniversitesi			
	Z	S	AKTS	YY	Z	S	AKTS	YY	Z	S	AKTS	YY
Genel Muhasebe I	X		6	1	X		5	1	X		3	1
Genel Muhasebe II	X		6	2	X		5	2	-	-	-	-
Dönemsonu	X*		5	3	X		5	3	X		5	2

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Mesleği İle İlgili
Görüşleri: Ege Bölgesi Örneği

Muhasebe İşl. (Envanter Bilanço)*												
Maliyet Muhasebesi I	X		6	3	X		4	3	X		5	3
Maliyet Muhasebesi II	X		6	4	X		5	4	X		5	4
Yönetim Muhasebesi	-	-	-	-	X		5	6		X	3	6
Mali Tablo Analizi		X	5	5	X		5	5	X		4	4
Şirketler Muhasebesi	X		5	4	X		5	4	X		5	5
Muhasebe Denetimi					X		5	7	X		4	6
Muhasebe Paket Program.I+II (Bilgisayarlı Muh.I+II)*	X*		4+4	5-6	X		5+5	5-6	X		5+5	5-6
Muhasebe Standartları I+II (Muh. Standartları)* Ulus. Muh.ve F.R.S @	X @		3	6	X*		5	7	X		4+4	7-8
Muhasebe Uygulamaları (Mesleki Uygulama)*	-	-	-	-		X	4	7-8		X*	3+3	7-8
Çevre Muhasebesi	-	-	-	-		X	4	5		X	4	4
Banka Muhasebesi	-	-	-	-						X	4	5
Dış Tic. İşl. Muhasebesi	X		3	5		X	5	6		X	3	6
İhtisas Muhasebeleri I+II	-	-	-	-		X	4	7-8	X		4+4	7-8

Muh. Sist. Ve Organizasyonu	-	-	-	-	X		4	4	X		4	1
Diğer Muhasebe Dersleri						X	4-5	6-7-8	-	-	-	-

Türkiye’de lisans düzeyinde 4 yıllık muhasebe eğitimini ders çeşitliği ve ders kredisi bakımından bu derinlikte ve kapsamda veren tek eğitim kurumu Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarıdır. Bunun yanında İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ve İşletme Fakülteleri gibi fakültelerin öğrencileri ağırlıklı olarak öğrenimleri boyunca Genel Muhasebe, Dönemsonu Muhasebe İşlemleri, Maliyet Muhasebesi gibi temel muhasebe derslerini zorunlu ders olarak, Şirketler Muhasebesi ve bazı ihtisas muhasebesi derslerini seçmeli ders olarak görmektedirler. Zaif ve Ayanoğlu (2007) çalışmalarında Türkiye’de işletme bölümlerindeki muhasebe derslerinin araştırmaya konu olan devlet ve vakıf üniversiteleri göz önüne alındığında ders kredileri bakımından %66 oranında zorunlu ders olarak okutulduğu, %34 oranında da seçmeli ders olarak okutulduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca bu çalışmanın bir diğer sonucunda ise bu bölümlerde okutulan derslerin sadece %14’lük payının muhasebe derslerine ait olduğu ve bu durumun Muhasebe Eğitim Standartlarının önerilerini karşılama konusunda yetersiz kalacağı belirtilmiştir. Terzi, Şen ve Solak (2013) çalışmalarında ise işletme bölümünde okutulan derslerin ortalama kredilerine bakıldığında devlet üniversitelerindeki muhasebe ve denetim derslerinin %14’ü zorunlu ders iken, %13’lük kısmının seçmeli ders olduğunu, vakıf üniversitelerinde ise bu durumun %10’u zorunlu ders iken, %11’inin ise seçmeli ders olarak okutulduğunu ifade etmişlerdir.

Bu çalışmanın amacı; henüz genç bir eğitim kurumu olarak kabul edilen Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarının muhasebe bölümlerinde öğrenim gören 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin muhasebe eğitimi, muhasebe mesleği ve kendi kariyer planları üzerine düşüncelerini belirlemektir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Yapılan literatür incelemesi sonucunda yükseköğretim öğrencilerinin aldıkları muhasebe eğitimi üzerine görüşlerinin saptandığı çalışmalar bulunmasına rağmen Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bir çalışmaya tarafımızca rastlanmamıştır. Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe mesleğine bakış açılarının ölçülmeye çalışıldığı Türkçe literatürde son on yılda ulaşılabilen saha çalışmaları tarandığında seçilen çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Mladenovic (2000) muhasebenin muhasebe öğrencileri üzerindeki olumsuz algısı üzerine yaptığı çalışmada, muhasebe eğitimine yeni başlayan öğrencilerin muhasebe üzerine birçok olumsuz algısı olduğunu belirlemiştir. Bu olumsuz algıların genellikle muhasebeye giriş derslerinde yaratıldığı ya da güçlendirildiği ortaya çıkmıştır.

Byrne vd. (2002) çalışmalarında İrlanda'daki muhasebe öğrencilerinin öğrenme yaklaşımları ve öğrenme çıktıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın sonucunda; kız öğrencilerin derin ve stratejik yaklaşımla yüksek akademik performansla pozitif ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Byrne ve Flood (2005) çalışmalarında İrlanda'da eğitim alan muhasebe öğrencilerinin motivasyonları, beklentileri ve yükseköğretime hazırlık çalışmalarını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin yükseköğretime giriş aşamasında karmaşık hedeflere sahip oldukları, öğrencilerin beceri ve yetkinliklerini geliştirebilmek için kişisel ve sosyal olarak büyümeleri gerektiği saptanmıştır.

Gençtürk vd. (2008) çalışmalarında Süleyman Demirel Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde öğrenim gören meslek yüksekokulu 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinin muhasebe ve finans eğitimine bakış açıları belirlemeye çalışmışlardır. Çalışmanın sonucunda, 1. Sınıf öğrencileri muhasebe ve finans derslerinde aldıkları eğitimin mesleği yaparken yeterli olmayacağını düşünmektedirler. 2. Sınıf öğrencileri ise derslerin genellikle teorik seviyede kaldığı, bu durumun ise mesleği icra aşamasında zorluklara neden olacağını belirtmişlerdir.

Erol ve Erkan (2008) lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan Biga İİBF öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörleri tespit etmek istedikleri çalışmada, ticaret lisesi mezunlarının muhasebe derslerinde daha başarılı olduğu ve öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezuniyet sonrası kolaylıkla iş bulacaklarına inancı olduğu belirlenmiştir.

Çankaya ve Dinç (2009) çalışmalarında Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde klasik usulde ve Powerpoint şeklinde muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasındaki farklılıkları belirlemeye çalışmışlardır. Çalışmanın sonucunda Powerpoint ile ders gören öğrencilerin, klasik usulde eğitim alan öğrencilere göre akademik başarı ve algı açısından daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Ünal ve Doğanay (2009) çalışmalarında Türkiye'de lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitiminin etkinliğini Sayıştay'da çalışan denetçi yardımcısı, denetçi ve baş denetçi üzerinde test etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda Sayıştay çalışanları muhasebe derslerinin verimliliğinin artırılması için sektörden uygulamacılar ve yöneticilerin derslere katılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Çelenk vd., (2010) çalışmalarında Marmara Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü lisans ve lisansüstü düzeyde öğrencilerin muhasebe eğitimine bakışlarını test etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin muhasebeye çoğunlukla üniversite eğitimi sırasında ilgi duyduğu ve bu alana eğilmelerinin en önemli sebebinin ise iş bulma olanağının yüksekliği olduğu saptanmıştır.

Kurnaz ve Gümüş (2010) Dumlupınar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe mesleğiyle ilgili etik dışı davranışları algılamaları tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin etik dışı davranışları onaylamamakla birlikte, bu bilincin büyük sınıflarda daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Çelik ve Serinkan (2011) üniversite öğrencilerinin muhasebe derslerine dair tutumlarının belirlenmeye çalışıldığı çalışmada, öğrencilerin bölümlerine bağlı olarak tutumun tüm boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet açısından ise öğrencilerin tutumlarında bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olarak hiçbir anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Subaşı ve Türkyılmaz (2012) çalışmalarında Bilecik Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe eğitimi ve meslek hakkında görüşlerini analiz etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda öğrenciler aldıkları eğitimi kısmen yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Ertuğrul ve Özdemir (2014) çalışmalarında Ege bölgesinde eğitim alan lisans ve önlisans düzeyindeki öğrencilerin muhasebe dersine olan tutumlarını ölçmeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda katılımcıların muhasebe derslerine karşı tutumları olumsuzya yakın çıkmıştır.

Tuğay (2014) çalışmasında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe derslerine ve mesleğe yönelik düşüncelerini tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun muhasebe derslerinde zorlandıklarını ve muhasebe dersini tahtada açıklama metoduyla daha kolay öğrendikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Özdemir ve Elitaş (2015) çalışmalarında Ege Bölgesinde bulunan meslek yüksekokullarında önlisans muhasebe eğitimi alan öğrencilerin mesleğin geleceği ve kariyer planları hakkında görüşlerini belirlemeye çalışmışlardır. Çalışmanın sonucunda bölümü seçen öğrencilerin bilinçli olarak bölüm seçimi yapmadıkları, bu nedenle kendilerine uygun olmayan mesleklerde çalışmak zorunda kaldıkları tespit edilmiştir.

Sermeçeli, Kurnaz ve Özcan (2015) çalışmalarında Atatürk Üniversitesi İİBF İşletme bölümü öğrencilerinin muhasebe eğitiminde bilgi teknolojilerinden hangisini daha çok benimsediklerini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda Y kuşağı öğrencilerinin hem video, web tabanlı eğitim ve uzaktan eğitim hem de geleneksel eğitimle beraber bilgi teknolojilerinin kullanımına sıcak baktıkları tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Amacı

Lisans ve önlisans düzeyinde muhasebe öğrencilerinin muhasebe derslerine ve muhasebe mesleğine bakışlarının ölçülmeye çalışıldığı çalışmaların yapıldığı literatürde göze çarpmaktadır. Yeni bir eğitim kurumu olan ve amacı spesifik alanlara

işgücü sağlamak olan Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin mesleğe ilişkin görüşlerinin tespitine yönelik bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Bu çalışma, lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe mesleğine bakışları, muhasebe alanına yaklaşımları ve kariyer planları ile ilgili görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

2017/1

301

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Çalışmanın hedef kitlesi, Ege Bölgesi'nde bulunan Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileridir. Araştırmaya Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü, Dumlupınar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü ve Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bilgi Sistemleri bölümünde öğrenim gören 351 öğrenci katılmıştır.

Örneklemin yeterli olup olmadığı konusunda şu formüllerden yararlanılmıştır.

$$n = \frac{N \cdot t^2 \cdot p \cdot q}{(N-1) \cdot d^2 + t^2 \cdot p \cdot q}$$

Buradaki N anakütle hacmi, d örneklem hatası, p anakütle oranının tahmini, t güven düzeyine ait t dağılımının tablo değerini göstermektedir. (q=1-p)

Ocak 2017 tarihi itibarıyla çalışmamıza konu olan öğrenci sayısı toplamı 845'tir. Bu formülden hareketle oluşturulan tabloya göre; anakütle sayısı 845, tolerans gösterilebilir örneklem hatası +/- %4 olduğunda %95 güven düzeyinde 351 örneklem hacminin yeterli olduğu tespit edilmiştir (Bayram, 2009: 25).

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan anket formu, Özdemir ve Elitaş'ın (2015) çalışmalarından uyarlanarak uygulanmıştır. Anketin birinci bölümünde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde ise ankete katılan öğrencilerden "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a kadar 5'li Likert ölçeğine göre soruları cevaplamaları istenmiştir. Yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler SPSS 15.0

paket programı yardımı ile analiz edilmiştir. Önce katılımcıların demografik özelliklerini ortaya koymak ve katılımcıların anket sorularına vermiş olduğu cevapların ağırlıklarını hesaplamak amacıyla frekans analizi yapılmıştır. Frekans analizi bulguları neticesinde gerekli görülen gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı ikili gruplarda Mann-Whitney U Testi ile analiz edilirken, ikiden fazla olan gruplardaki farklılık Kruskal-Wallis Testi ile analiz edilmiştir.

Anket verilerinin analizi yapılırken en önemli varsayımlardan bir tanesi, verilerin normal dağılıma sahip olup olmadıklarıdır. Bu açıdan çalışmada özellikle hangi tür testlerin (Parametrik-Non Parametrik) kullanılacağına belirlenmesi için veri setinin normal dağılım özelliği gösterip göstermediği incelenmiştir. Yapılan çarpıklık ve basıklık testi sonucunda elde edilen çarpıklık basıklık değerlerinin +1.500 ve -1.500 değerleri arasında olduğu tespit edilmiştir. Literatürde çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,500 ve -1,500 arasında olmasının verilerin normal dağıldığı varsayımını için yeterli olduğu belirtilmesine rağmen (Tabachnick ve Fidell, 2013) Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro- Wilk analizlerinin sonucuna göre verilerin normal dağılmadığı gözlemlenmiştir. Buna göre hipotezlerin test edilmesinde Mann-Whitney U Testi ve Kruskal-Wallis Testinden faydalanılmıştır. Aynı zamanda parametrik karşılıkları olan Bağımsız Örneklem t testi ve Anova testi de yapılmış, benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Anket yönteminin kullanıldığı çalışmalarda oluşturulan ölçeğin güvenilirliği yapılacak analizlerin tutarlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu açıdan çalışmamızda ölçeğin güvenilirliği hesaplanmış ve Cronbach Alfa Katsayısı 0,816 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değer ölçeğin yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğu şeklinde yorumlanmaktadır (Kalaycı 2010, 405).

3.4. Araştırma Sonuçları

Çalışmanın birinci bölümünde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri frekans analizi yardımı ile belirlenmiştir. Ankete katılan öğrencilerin demografik özellikleriyle ilgili sonuçları şu şekildedir;

Tablo 3. Öğrencilerin Genel Özellikleri

Genel Özellikler		n	%	
Cinsiyet	Kız	219	62,4	
	Erkek	132	37,6	
Sınıf	3.sınıf	213	60,7	
	4.sınıf	138	39,3	
Eğitim	Alma	NÖ	179	51,0
Şekilleri		İÖ	172	49,0
Üniversiteye		Ek Puanlı	243	69,2
Giriş Şekilleri		Ek Puansız	108	30,8
Mezun Oldukları		Ticaret Meslek Lisesi	265	75,5
Lise Türleri		Klasik Lise (Anadolu-Fen)	32	9,1
		Diğer Meslek Liseleri ve Bölümleri	54	15,4
Okudukları Bölümü		1. Tercih	71	20,2
Tercih Sırası		2. Tercih	45	12,8
		3. Tercih	38	10,8
		Diğer	197	56,2
Toplam		351	100,0	

Tablo 3'te görüldüğü üzere, ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu ticaret meslek lisesi mezunu olup, ek puanla üniversiteye yerleşmişlerdir. Katılımcıların yaklaşık 2/3'ü kız öğrenciler ve ağırlıklı olarak 3. sınıf öğrencileridir. İlk üç tercihinden üniversiteye yerleşenlerin sayısı ile normal ve ikinci öğretim eğitimi alanların sayıları da birbirine yakındır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, araştırmaya katılan 351 öğrencinin muhasebe mesleği ve aldıkları eğitim ile ilgili düşünceleri frekans ve tanımlayıcı analiz teknikleri yardımıyla değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Mesleği İle İlgili Görüşleri: Ege Bölgesi Örneği

Tablo 4. Öğrencilerin Muhasebe Mesleği ve Muhasebe Eğitimi Üzerine Görüşleri

	G Ort.	1. Kesinlikle Katılıyorum %	2. Katılıyorum %	3. Kararsızım %	4. Katılmıyorum %	5. Kesinlikle Katılmıyorum %
Okuduğum bölümden memnunum	2,1994	26,5	46,2	15,1	5,4	6,8
Okulda verilen teorik ve pratik eğitim mesleki kariyerim açısından önemlidir.	2,2536	21,9	48,4	17,7	6,3	5,7
Bu bölümü tekrar seçerdim.	2,8974	14,8	25,4	32,8	9,4	17,7
Muhasebe mesleğini seçerken 3568 sayılı Meslek Yasasının ayrıntısını biliyordum.	3,8632	4,6	12,5	11,4	35,0	36,5
Verilen teorik ve pratik eğitimin meslek hayatımda yeterli olacağını düşünüyorum.	3,1937	6,0	27,1	27,1	21,4	18,5
Derslerde kullanılan yardımcı materyallerin dersin verimini arttırdığını düşünüyorum.	2,8034	13,1	35,6	23,6	13,1	14,5
Muhasebe derslerinde pratik yapma imkanlarının kısıtlı olması eğitimi olumsuz etkilemektedir.	2,0114	42,7	32,2	12,0	7,4	5,7
UBYO'da	3,9060	6,0	9,1	16,2	25,6	43,0

yabancı dil eğitimini yeterli buluyorum.						
Muhasebe ile ilgili konferans, panel, kurs gibi etkinliklerin mesleki eğitimime katkıda bulunacağını düşünüyorum.	2,1282	23,1	53,6	15,4	3,4	4,6
UBYO'daki staj olanakları ve sürelerinin yeterli olması eğitimimizi olumlu etkilemektedir.	2,3618	24,8	43,0	13,4	8,8	10,0
Muhasebe dersleri dışındaki derslerin fazlalığı başarıyı olumsuz etkiliyor.	2,5726	24,8	30,2	18,2	16,5	10,3
Yapılan sınavların yöntemi, sayısı ve içeriğinin, muhasebe derslerinde verilen mesleki bilgilerin ölçülmesinde yeterli olduğunu düşünmekteyim.	2,8519	8,0	35,0	32,8	12,3	12,0
Muhasebe derslerinde verilen bilgiler mesleğin temelini anlama açısından yeterli olacaktır.	2,5897	12,3	44,2	23,4	12,8	7,4
Muhasebe eğitiminde verilen bilgilerin güncel bilgiler olduğunu	2,2422	19,4	51,6	17,7	8,3	3,1

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Mesleği İle İlgili
Görüşleri: Ege Bölgesi Örneği

düşünmekteyim.

Mesleğin sevilmesinde öğretim elemanlarının ilgisinin ve bilgisinin önemli olduğunu düşünüyorum.	1,7607	51,9	31,9	8,3	4,3	3,7
UBYO'ların fakülterele dönüştürülmesi bölümümüze prestij sağlayacaktır.	1,3533	75,5	17,9	3,4	2,0	1,1
Muhasebe derslerinde genelde teorik bilgilerin aktarılmasının mesleği yaparken karşılaşılabilecek sorunları çözmede sıkıntılar yaratacaktır.	2,4501	21,4	33,6	29,1	10,5	5,4
Muhasebe mesleğinin geleceğinin parlak olduğunu düşünmekteyim.	2,2023	24,2	43,6	23,6	4,8	3,7
Muhasebe mesleğinin karakterime uygun bir meslek olduğunu düşünmekteyim.	2,5014	19,1	36,2	28,5	8,0	8,3
Muhasebe mesleği ile ilgili sahip olduğum olumsuz	2,8148	11,1	29,6	35,6	14,0	9,7

önyargılar, aldığım eğitimin etkisiyle olumluya döndü.							
Mezun olduktan sonra muhasebe alanında çalışmak istiyorum.	2,2678	29,1	34,2	24,2	6,0	6,6	
Mezun olduktan sonra eğitimime aynı alanda devam etmek istiyorum.	2,1766	35,6	29,3	23,4	5,1	6,6	
Mezun olduktan sonra akademik olarak ilerlemek istiyorum.	2,6553	25,6	17,4	34,2	11,4	11,4	
Mezun olduktan sonra alanımda kolaylıkla iş bulacağımı düşünüyorum.	2,4672	18,8	38,7	26,8	8,3	7,4	
Mezun olduktan sonra mali müşavir olmak istiyorum.	2,6695	23,9	22,5	28,8	12,3	12,5	

Tablo 4’te, anket formunda öğrencilere 5’li Likert ölçeğiyle yöneltilen sorulara sundukları görüşler bulunmaktadır. Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda okuyan öğrencilerin okudukları bölümden memnun oldukları görülmektedir. Mezun olduktan sonra ise büyük oranda eğitimlerine aynı alanda devam etmek istemektedirler. Ancak muhasebe mesleğini seçerken 3568 Sayılı Meslek Yasasını ayrıntılı olarak bilmediklerini belirtmişlerdir. Muhasebe ile ilgili konferans, panel, kurs gibi etkinliklerin mesleki eğitimlerine katkı sağlayacağını düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrenciler, mesleğin sevilmesinde öğretim elemanlarının ilgisinin ve bilgisinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ancak öğrenciler, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları’ndaki yabancı dil eğitiminin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenciler, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu’ndaki staj imkanları ve sürelerinin yeterli olmasının eğitimlerini olumlu etkilediğini düşünmektedirler. Ancak

muhasebe derslerinde pratik yapma imkanlarının kısıtlı olmasının ise eğitimlerini olumsuz etkilediğini belirtmektedirler. Ayrıca araştırmaya katılan öğrenciler, Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarının fakültelere dönüştürülmesinin bölümlerine prestij kazandıracağını düşünmektedirler.

Yapılan frekans analizi sonrasında sınıf, cinsiyet, öğretim grubu, yüksekokula geliş şekli, seçilen bölümün tercih sırası ve mezun olunan lisenin türüne göre gruplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı incelenmiştir. Sınıf, cinsiyet, öğretim grubu, yüksekokula geliş şekli gibi iki grup olan sorulara Mann-Whitney U Testi uygulanırken, seçilen bölümün tercih sırası ve mezun olunan lisenin türüne göre ikiden daha fazla gruba sahip olan sorulara Kruskal-Wallis Testi uygulanmıştır. Yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda farklılık gösteren gruplar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Mann Whitney U Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	Z	Olasılık (p)
OK2	Kız	219	164,88	36109,00	12019,000	-2,835	0,005
	Erkek	132	194,45	25667,00			
OK7	Kız	219	166,49	36461,50	12371,500	-2,402	0,016
	Erkek	132	191,78	25314,50			
OK8	Kız	219	189,88	41584,50	11413,500	-3,484	0,000
	Erkek	132	152,97	20191,50			
OK11	Kız	219	184,34	40370,00	12628,000	-2,039	0,041
	Erkek	132	162,17	21406,00			
MEZ20	Kız	219	189,66	41534,50	11463,500	-3,337	0,001
	Erkek	132	153,34	20241,50			
Soru	Sınıf	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	Z	Olasılık (p)
OK6	3. Sınıf	213	185,57	39525,50	12659,500	-2,270	0,023
	4.Sınıf	138	161,24	22250,50			
OK21	3. Sınıf	213	186,40	39702,50	12482,500	-2,478	0,013
	4.Sınıf	138	159,95	22073,50			
MEZ24	3. Sınıf	213	185,34	39477,50	12707,500	-2,190	0,028
	4.Sınıf	138	161,58	22298,50			

Soru	Öğretim Grubu	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	M-Whitney U	Z	Olasılık (p)
OK21	Birinci Öğretim	179	166,74	29846,00	13736,000	-1,813	0,070
	İkinci Öğretim	172	185,64	31930,00			

Tablo 5’te iki gruptan oluşan cinsiyet, sınıf ve öğretim şekli grupları arasındaki anlamlı fark oluşturan sorular gösterilmiştir. Yüksekokula geliş şekli grubu da analize dahil edilmiş, ancak öğrencilerin ek puanlı yada ek puansız yerleşmelerine göre verilen cevaplarda anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Buradan hareketle öğrencilerin yüksekokula geliş şekillerinin mesleğe bakış açıları üzerinde bir farklılık oluşturabilecek bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 5 incelendiğinde OK2 kodlu “Okulda verilen teorik ve pratik eğitim mesleki kariyerim açısından çok önemlidir” sorusuna kız ve erkek öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Kız ve erkeklerin ortalamaları dikkate alındığında kızların (164,88) erkeklerin (194,45) ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Yani bu anlamlı farklılık erkeklerin kız öğrencilere oranla almış oldukları eğitimin mesleki kariyerleri açısından daha önemli olduğunu göstermektedir.

OK7 kodlu “Muhasebe derslerinde pratik yapma imkanlarının kısıtlı olması eğitimi olumsuz etkilemektedir” sorusuna kız ve erkeklerin vermiş oldukları cevaplarda anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Kız ve erkeklerin ortalamaları incelendiğinde kız öğrencilerin (166,49) erkeklerin ise (191,78) ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu açıdan erkeklerin muhasebe derslerindeki pratik imkanlarının kısıtlılığının dersleri olumsuz etkilemesi durumu daha fazla dikkate aldıkları söylenebilir.

OK8 kodlu “UBYO’daki yabancı dil eğitimini yeterli buluyorum” sorusuna kız ve erkeklerin vermiş oldukları cevaplarda anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Kız ve erkek öğrencilerin ortalamaları incelendiğinde kızların (189,88) erkeklerin ise (152,97) olduğu görülmektedir. Bu açıdan kız öğrencilerin UBYO’da verilen yabancı

dil eğitimini erkeklere nazaran yeterli buldukları söylenebilir.

OK11 kodlu “*Muhasebe dersleri dışındaki derslerin sayısının fazlalığı muhasebe derslerindeki başarıyı olumsuz etkiliyor*” sorusuna kız ve erkeklerin vermiş olduğu cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Kız ve erkeklerin ortalamaları incelendiğinde kız öğrencilerin (184,34) erkek öğrencilerin (162,17) olduğu görülmektedir. Bu açıdan kız öğrenciler, muhasebe dışındaki derslerin sayısının fazla olması durumunu başarılarını olumsuz etkileme açısından erkeklere nazaran daha fazla düşünmektedirler.

MEZ20 kodlu “*Mezun olduktan sonra mesleki stajımı tamamlayıp mali müşavir olmak istiyorum*” sorusuna kızların ve erkeklerin vermiş olduğu cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Kız ve erkeklerin ortalamaları incelendiğinde kızların (189,66) erkeklerin (153,34) olduğu görülmektedir. Bu açıdan mezun olduktan sonra stajını tamamlayıp mali müşavir olmak isteyen kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oldukları görülmektedir.

3. ve 4. Sınıftaki öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarda anlamlı farkın olduğu soruları inceleyecek olursak;

OK6 kodlu “*Muhasebe derslerinde kullanılan yardımcı materyallerin ve araç gereçlerin dersin verimini arttırdığını düşünüyorum*” sorusuna 3.ve 4. sınıf öğrencilerinin vermiş oldukları cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). 3. ve 4. sınıf öğrencilerin ortalamaları incelendiğinde 3. Sınıfların (185,57) 4. Sınıfların (161,24) olduğu görülmektedir. Bu açıdan muhasebe derslerinde kullanılan yardımcı materyallerin ve araç gereçlerin dersin verimini arttırdığı düşüncesi 3. Sınıf öğrencilerde daha fazla gözlemlenen bir durumdur.

OK21 kodlu “*Muhasebe derslerinde genelde teorik bilgilerin aktarılmasının mesleği yaparken karşılaşılabilecek sorunları çözmede sıkıntılar yaratacağını düşünmekteyim*” sorusuna 3. ve 4.sınıf öğrencilerinin vermiş olduğu cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). 3.ve 4.sınıf öğrencilerinin ortalamaları incelendiğinde 3.sınıfların (186,40) 4.sınıfların (159,95) olduğu görülmektedir. Bu durumda 3. Sınıf öğrencilerinin mezuniyet aşamasındaki öğrencilere göre daha çok endişelendikleri söylenebilir.

MEZ24 kodlu “*Mezun olduktan sonra alanımda iş bulamama konusunda korkularım var*” sorusuna 3.ve 4.sınıf öğrencilerinin vermiş olduğu cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). 3.ve 4.sınıf öğrencilerinin ortalamaları incelendiğinde 3.sınıfların (185,34) 4.sınıfların (161,58) olduğu görülmektedir. Bu açıdan 3. Sınıf öğrencilerin iş bulamama korkularının 4. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Birinci ve ikinci öğretim öğrencilerinin OK21 kodlu “*Muhasebe derslerinde genelde teorik bilgilerin aktarılmasının mesleği yaparken karşılaşılabilecek sorunları çözmeye sıkıntılar yaratacağını düşünmekteyim*” sorusuna vermiş oldukları cevaplar anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Birinci ve ikinci öğretim öğrencilerinin ortalamaları incelendiğinde birinci öğretim (166,74) ikinci öğretim (185,64) olduğu görülmektedir. Bu açıdan ikinci öğretim öğrencilerinin muhasebe mesleği hakkında sadece teorik bilgilerin verilmesinin mesleği yaparken sorunların çözülmesinde sıkıntılar oluşturması hususunda daha kaygılı olduklarını söyleyebiliriz.

İkiden daha fazla grup arasındaki anlamlı farklılığın tespit edilebilmesi için Kruskal-Wallis Testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 6’te verilmiştir.

Tablo 6. Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Soru	Mez. Olunan Lise Türü	n	Sıralar Ortalaması	Kruskal-Wallis Ki^2	Olasılık (p)	Fark
BL3	Ticaret Meslek (1)	265	166,57	9,955	0,007	1-2, 1-3
	Klasik Lise(2)	32	206,14			
	Diğer(3)	54	204,42			
OK8	Ticaret Meslek (1)	265	182,87	6,398	0,041	1-2
	Klasik Lise(2)	32	142,23			
	Diğer(3)	54	162,28			
OK13	Ticaret Meslek (1)	265	166,95	10,906	0,004	1-3
	Klasik Lise(2)	32	188,45			
	Diğer(3)	54	213,03			

Tablo 6 incelendiğinde 3 gruptan oluşan mezun olunan lise türüne göre grupların anlamlı bir farklılık içerdikleri tespit edilmiştir.

BL3 kodlu “Okuduğum bölümü tekrardan seçerdim” sorusuna verilen cevaplar mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Bu anlamlı farklılığın ticaret meslek lisesi mezunları ile klasik lise mezunları arasında ayrıca ticaret meslek lisesi ve diğer liseler arasında gerçekleştiği görülmektedir. Bu açıdan ticaret meslek lisesi mezunlarının okudukları bölümü tekrardan seçme noktasında klasik ve diğer lise mezunlarına göre daha az istekli oldukları söylenilebilir. Beklenenin aksine lisede mesleki eğitim almış öğrencilerin mesleği tekrar seçme konusunda diğer öğrencilere göre daha az istekli oldukları ortaya çıkmıştır.

OK8 kodlu “*UBYO'daki yabancı dil eğitimini yeterli buluyorum*” sorusuna verilen cevaplar mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Bu anlamlı farklılığın ticaret meslek lisesi mezunları ile klasik lise mezunları arasında gerçekleştiği görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde ticaret meslek lisesi mezunlarının (182,87) klasik lise mezunlarının (142,23) olduğu görülmektedir. Bu açıdan klasik lise mezunlarının yabancı dil eğitimini ticaret lisesi mezunlarına göre daha az yeterli buldukları söylenebilir.

OK13 kodlu “Muhasebe derslerinde aktarılan bilgiler mesleğin temelini anlama açısından yeterli olacaktır” sorusuna verilen cevaplar mezun olunan lise türüne göre anlamlı farklılık oluşturmaktadır ($p<0,05$). Bu anlamlı farklılığın ticaret meslek lisesi mezunu ve diğer lise mezunları arasında gerçekleştiği görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde ticaret meslek lisesi mezunlarının (166,95) diğer lise mezunlarının (213,03) olduğu görülmektedir. Buna göre ticaret meslek lisesi öğrencilerinin diğer mezunlara göre mesleği anlama açısından muhasebe derslerinde aktarılan bilgilerin yetersiz olduğunu düşündükleri belirlenmiştir.

4. SONUÇ

Çalışmada, Ege Bölgesi'nde bulunan Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin muhasebe mesleğine

bakışları, muhasebe alanına yaklaşımları ve kariyer planları ile ilgili görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada anket tekniği kullanılmış olup, elde edilen veriler SPSS 15.0 paket programı yardımı ile analiz edilmiştir.

Çalışma sonuçlarından; katılımcıların verilen eğitimi yetersiz bulmaları, muhasebe derslerinde zorlanmaları, ders başarılarını etkileyen faktör olarak dersi veren öğretim elemanı ile ilgili düşünceleri, bilinçli bir tercihle bölüme gelmemeleri ve yükseköğretime girişte hedeflerindeki sorunlar, gibi sonuçlar literatür taramasında yer verdiğimiz Byrne ve Flood; Subaşı ve Türkyılmaz; Tuğay; Özdemir ve Elitaş; Doğan ve Taş'ın çalışmalarıyla benzerlik göstermiştir.

Ayrıca elde ettiğimiz sonuçlarla, çalışmamızda faydalandığımız Özdemir ve Elitaş'ın (2015) anket sonuçları arasında bazı benzerlikler de belirlenmiştir. Her iki çalışmaya konu olan katılımcılar, okudukları bölümden memnun olmalarına rağmen, muhasebe derslerinde pratik yapma imkanlarının kısıtlı olması durumunun meslek hayatlarını olumsuz etkileyeceği düşünmektedirler. Katılımcıların büyük çoğunluğu ticaret meslek lisesi mezunu olmasına rağmen bölümü tercih ederken 3568 Sayılı Meslek Yasasını ayrıntılı olarak bilmediklerini belirtmişlerdir. İki çalışmaya katılan öğrenciler de mesleğin sevilmesinde öğretim elemanlarının ilgisinin ve bilgisinin önemli olduğunu düşünmektedirler.

Anket sonuçlarının birinci kısmında Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda okuyan öğrencilerin,

- Okudukları bölümden memnun oldukları ve mezun olduktan sonra büyük çoğunluğunun eğitimlerine aynı alanda devam etmek istedikleri,
- Bölümü tercih ederken 3568 Sayılı Meslek Yasasını ayrıntılı olarak bilmedikleri,
- Muhasebe ile ilgili konferans, panel, kurs gibi etkinliklerin mesleki eğitimlerine katkı sağlayacağı,
- Mesleğin sevilmesinde öğretim elemanlarının ilgisinin ve bilgisinin önemli olduğu,
- Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları'ndaki yabancı dil eğitiminin yetersiz olduğu,

- Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu’ndaki staj imkanları ve sürelerinin yeterli olmasının eğitimlerini olumlu etkilediği,
- Muhasebe derslerinde pratik yapma imkanlarının kısıtlı olmasının eğitimlerini olumsuz etkilediği,
- Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarının fakültelere dönüştürülmesinin bölümlerine prestij kazandıracaklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Çalışmanın ikinci kısmında kız ve erkek öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde ise şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Öğrencilerin yüksekokula geliş şekillerinin mesleğe bakış açıları üzerinde farklılık oluşturabilecek bir etkisinin olmadığı,
- Erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla almış oldukları eğitimin mesleki kariyerleri açısından daha önemli olduğunu düşündükleri,
- Erkek öğrencilerin muhasebe derslerindeki pratik imkanlarının kısıtlılığının dersleri olumsuz etkilemesi durumunu kız öğrencilere göre daha fazla dikkate aldıkları,
- Kız öğrencilerin UBYO’da verilen yabancı dil eğitimini erkeklere nazaran yeterli buldukları,
- Kız öğrencilerin muhasebe dışındaki derslerin sayısının fazla olmasının başarılarını olumsuz etkilediğini,
- Mezun olduktan sonra stajını tamamlayıp mali müşavir olmak isteyen kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer sonuçlar şunlardır;

- 3. sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencilerine göre muhasebe derslerinde kullanılan yardımcı materyallerin ve araç gereçlerin dersin verimini arttırma noktasında daha etkili olduğunu düşündükleri,

- 3. Sınıf öğrencilerinin muhasebe derslerinde genelde verilen teorik bilgilerin mesleği yaparken karşılaşılan sorunları çözmeye sıkıntı yaratacağını düşündükleri,
- 3. Sınıf öğrencilerin iş bulamama korkularının 4. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu,
- İkinci öğretim öğrencilerinin muhasebe mesleği hakkında sadece teorik bilgilerin verilmesinin mesleği yaparken sorunların çözülmesinde sıkıntılar oluşturması hususunda birinci öğretim öğrencilerine göre daha kaygılı oldukları,
- Ticaret meslek lisesi mezunlarının okudukları bölümü tekrar seçme noktasında klasik ve diğer lise mezunlarına göre daha az istekli oldukları,
- Klasik lise mezunlarının yabancı dil eğitimini ticaret lisesi mezunlarına göre daha az yeterli buldukları,
- Ticaret meslek lisesi öğrencilerinin diğer mezunlara göre mesleği anlama açısından muhasebe derslerinde aktarılan bilgilerin yetersiz olduğunu düşündükleri belirlenmiştir.

Bu sonuçlar değerlendirildiğinde; ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun okudukları okuldan memnun olmasına rağmen, beklenilen aksine lisede mesleki eğitim almış öğrencilerin mesleği tekrar seçme konusunda diğer öğrencilere göre daha az istekli oldukları ortaya çıkmıştır. Buradan hareketle ilköğretim sonrası öğrencilerin uygun liselere yerleşmeleri konusunda rehberlik servislerinin etkinliğinin artırılmasının yararlı olacağı kanaatindeyiz. Özellikle meslek liselerinde eğitim alacak bu öğrencilerin üniversite tercihleri açısından bu aşama önem taşımaktadır. Ayrıca lise eğitimlerinin ilk yıllarında sosyal ve sayısal alan seçimleri meslek seçimlerinin ilk aşamasını oluşturmaktadır. Gelecekte mutlu bir meslek hayatına sahip olabilmeleri açısından özellikle lise dönemi meslek ve üniversite tercihleri konusunda bilinçlendirme çalışmalarına ağırlık verilmesinin daha doğru olacağını düşünmekteyiz.

Yine 3. Sınıf öğrencilerinin mezuniyet aşamasındaki öğrencilere göre daha çok endişelendikleri ve beklenenin aksine 3. Sınıf öğrencilerin iş bulamama korkularının 4. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Türkiye’de henüz çok

genç bir eğitim kurumu olan Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarının mezun öğrenci sayısı arttıkça öğrencilerin yaşadıkları kaygıların azalacağı kanaatindeyiz. Bu noktada öğrencilere yönelik olarak düzenlenecek mezuniyet sonrası onları bekleyenler ile ilgili konferans ve seminerler yardımıyla öğrencilerin daha az kaygı yaşamalarına yardımcı olunabilecektir.

KAYNAKÇA

- Bayram N. 2009. Sosyal Bilimlerde SPSS İle Veri Analizi, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Byrne M., B. Flood, P. Willis. 2002. "The Relationship Between Learning Approaches and Learning Outcomes: A Study of Irish Accounting Students", Accounting Education, 11 (1).
- Byrne M., B. Flood. 2005. "A Study of Accounting Students' Motives, Expectations and Preparedness For Higher Education", Journal Of Further and Higher Education, 29 (2).
- Çankaya F., E. Dinç. 2009. "Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkları Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma", Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17 (1).
- Çelenk H., M. Atmaca, E. Horasan. 2010. "Marmara Üniversitesi'nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma", Öneri Dergisi, 9 (33).
- Çelik M., C. Serinkan. 2011. "Muhasebe Dersine Yönelik Tutumlarda Üniversite Öğrencilerinin Bireysel ve Bölümsel Farklılıkları", Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 13 (3).
- Erol M., G. Erkan. 2008. "Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Bir Araştırma", KMU İİBF Dergisi, 10 (14).
- Ertuğrul İ., S. Özdemir. 2014. "Muhasebe Dersi Alan Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Ders Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama", Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, 7 (1).

- Gençtürk M., Y. Demir Y., O. Çarıkçı. 2008. “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açıları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama”, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF, 13 (1).
- Kalaycı Ş. 2010. SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kurnaz N., Y. Gümüş. 2010. “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Mesleği İle İlgili Etik Dışı Davranışlara İlişkin Algı Analizi: Dumlupınar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Örneği”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 14.
- Mladenovic R. 2000. “An Investigation Into Ways of Challenging Introductory Accounting Students’ Negative Perceptions of Accounting”, Accounting Education, 9 (2).
- Özdemir S., C. Elitaş. 2015. “Önlisans Muhasebe ve Vergi Bölümü Öğrencilerine Verilen Mesleki Eğitime Genel Bir Bakış: Ege Bölgesinde Bir Uygulama”, 34. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 13-17 Mayıs 2015, Antalya.
- Sermeçeli M., E. Kurnaz, M. Özcan. 2015. “Y Kuşağı Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakışı: Atatürk Üniversitesi İİBF’de Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20 (1).
- Subaşı Ş., S. Türkyılmaz. 2012. “Muhasebe Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Muhasebe Eğitimi ve Mesleği İle İlgili Görüşleri Üzerine Bir Alan Araştırması”, ISAF 2012 1. Uluslararası Muhasebe ve Finans Sempozyumu, Gaziantep Üniversitesi ve MUFAD İşbirliği ile 31 Mayıs-2 Haziran, Gaziantep.
- Tuğay O. 2014. “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersine Yönelik Algıları ve Muhasebe Öğretim Elemanlarından Beklentileri Üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Bir Araştırma”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 9 (3).
- Tabachnick, B.G., L. S. Fidell. 2013. Using Multivariate Statistic, 6th Edition, Pearson Education, Boston.
- Terzi S., İ. K. Şen, B. Solak. 2013. “Bologna Sürecinin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Üniversitelerin İşletme Bölümlerinin Ders Programları Üzerine Bir İnceleme”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 59.

Uygulamali Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümü ğrencilerinin Muhasebe Mesleği İle İlgili
Görüşleri: Ege Bölgesi rneęi

Zaif F., Y. Ayanoglu. 2007. "Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders
Programlarının nemi: Türkiye'de Bir İnceleme", Gazi Üniversitesi İktisadi ve
İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9 (1).

[https://www.konya.edu.tr/uygulamalibilimleryuksekokulu/haber/58/ubyo-
konsorsiyumu-bilgilendirme -toplantisi-yapildi](https://www.konya.edu.tr/uygulamalibilimleryuksekokulu/haber/58/ubyo-konsorsiyumu-bilgilendirme-toplantisi-yapildi) (Erişim Tarihi: 10.06.2016).

<https://istatistik.yok.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 16.06.2016).

2017/1

318